

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. XXVII. Translatione pensionis facta absque vlla reseruatione, vtrum transferens habeat ius petendi fructus pensionis decursæ, saltem pro rata temporis, & quid in resignante simpliciter aut in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

70 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

dinalis, sequitur per necesse non fuisse reservatam intuitu personæ in supplicatione descriptæ, sed illius, ad quem scriptum est in illo libro pensionem pertinere; Seraphin. *decis.* 1088. num. 6. confirmata postea *decis.* 1108. Cuius rei ratio est, quia in istis pensionibus confidentiariis non datur copia nec attestatio confidentiæ; Immo hoc est expressè prohibitum: vt aduertit Gratian. *discept. forens. cap.* 454. num. 20.

33 Sed hic opportunè dubitari potest, si pensio super beneficiis Hispaniæ reservata fuerit pro Italo, sub periculo vitæ alicuius Hispani, vtrum Italus petere possit se manuteneri in quasi possessione exigendi pensionem? Respondendum est, quod si Italus fuerit constitutus procurator in rem pro-

priam & irrevocabilis ab Hispano, & vti talis exigit, potest intentare iudicium possessorium, vt manuteneatur in sua quasi possessione: ad notata in *capit. querelam, de elect.* si verò non fuerit constitutus ab Hispano procurator irrevocabilis, sed exegit cum quittantiis Hispani; & de eius ordine, hoc casu non fuit Italo acquisita quasi possessio, sed debet agere, & iudicium intentare nomine Hispani; non enim potest agere nomine proprio, cum ius resideat in Hispano, qui solus nominatus est in Literis, iuxta primum casum, de quo superius actum est, num. 18. Et talis est resolutio Rotæ Romanæ *Calagurritana pensionis 2. Martij, 1598. coram Corduba, inserta apud Marches. tom. 1. fol. 521. num. 1.*

CAPVT XXVII.

ARGVMENTVM.

RANSLATIONE pensionis facta sine aliqua reservatione, vtrum transferens habeat ius petendi fructus saltem pro rata temporis pensionis decursæ? Et quid in resignante simpliciter, aut in fauorem? Quæ sit differentia inter cessionem voluntariam, & necessariam? Quid de fructibus naturalibus, quid de ciuilibus? Quando admittantur in Gallia pensionum translationes? Quæ dicatur Patria Obedientiæ, & quæ Reducta, aut non Reducta ad Regnum? exponitur. Quid nouissimè circa translationes pensionum Summus Pontif. Urban. VIII. ordinauerit.

SVMMARIVM.

- 1 Translatio pensionis quid sit, & quis illius effectus.
- 2 Fructus integri anni pertinent ad translatarium nisi expresse reserventur.
- 3 Transferens pensionem, si ratam pensionis decursæ sibi non reservauit, censetur illam donasse.
- 4 Resignans qui sibi nihil reservauit, transfert etiã in resignatarium ratam fructuum temporis decursi.
- 5 Quomodo diuisio fiat pro rata temporis inter heredem ultimi possessoris, & successorem beneficij, tam quoad fructus naturales, quàm quoad ciuiles.
- 6 Resignatarius non acquirit fructus, si resignatio facta fuerit in fauorem, nisi à die acceptationis.
- 7 Quomodo fiat diuisio Rata quoad fructus naturales beneficij.
- 8 Possessio, vel fructus peti non possunt per resignatarium in fauorem, nisi post acceptationem.
- 9 Resignatio in fauorem, est in pendenti ante acceptationem resignatarij.
- 10 Expenditur sententia Hondedei cōf. 85. n. 33. lib. 2.
- 11 Fructus etiam maturi, mortuo usufructuario, pertinent ad proprietarium.
- 12 Fructus ciuiles non exacti pertinent ad substitutum, non autem ad heredem grauatum.
- 13 In translatione, tametsi sit actus voluntarius, fructus pro rata debent transferenti censui Hondedei.
- 14 Contraria sententia verior est, & conformis sententiæ Rotæ Romanæ.
- 15 In Gallia regulariter pensionum translationes non admittuntur.
- 16 Admittuntur tamen in Patria Obedientiæ, vt in Prouincia prouincia.
- 17 Britannia quare dicatur Patria Obedientiæ.
- 18 Papa concessit Regi, vt prouincia Regno unitæ comprehenderentur in Concordatis.
- 19 Britannia Ducatus cùm semper ab initio fuerit ex Gallia, quare fuerit vnus Regiæ Coronæ.

- 20 Delphinatus quomodo fuerit Regno Gallia vnitus.
- 21 Iura Regalia locum habent in Bressia, & aliis prouincijs Regno vnitis.
- 22 Translationes pensionum in Britannia, & Prouincia prouincia admittuntur.
- 23 Quæ sint prouinciæ Gallie, Reductæ, vel non Reductæ? & quod in virisque locus sit Regalibus.
- 24 Regia nominatio locum habet tam in prouincijs Reductis, quàm non Reductis.
- 25 In Britannia Dioceses distinguuntur inter Gallicanas, Britannicas, & mixtas.
- 26 Pensiones super beneficijs Consistorialibus ex Regis consensu, Summi Pontificis interueniente auctoritate, hodierno iure Gallico transferri possunt.
- 27 Translatio apud Gallos non admittitur in pensionibus ex causa permutationis, vel resignationis in fauorem constitutis.
- 28 In Prouincia prouincia fuisse alias translatam pensionem super beneficio Consistoriali ostenditur.
- 29 Quomodo verum sit, pensionem translatam, esse nouam pensionem.
- 30 Ex noua Urbani VII. constitutione, pensiones alias translate, sine nouo consensu illorum qui ad illas tenentur, transferri non possunt, nisi cum clausulis ibi expressis.

OTANDVM est primò, Translationem pensionis nihil aliud esse, quàm illius transportationem de persona ad personam: ita Paris. de resignat. benefic. lib. 6. q. 4. v. 4. vbi propterea infert quod translatio, est veluti Renunciatio pensionis ad fauorem alterius: Ideo sicut ille qui ab vna Ecclesia ad aliam translatus est, nihil habet commune cum prima Ecclesia à qua fuit translatus, ita Pensionarius post translationem, nihil iuris habet in pensione translata. † Vnde infertur quod facta Translatione, diuisio fructuum pensionis inter transferentem, & translatarium non debet fieri,

Tract. de Pensionib. Eccles. Cap. XXVII. 71

fieri iuxta formam *l. diuortio*, ff. *solu. matrimonio*, & *l. defuncta*, ff. *de usufruct.* Quia dictæ leges, necnon resolutiones Caccialupi in tract. de pensionib. quest. 25. & Gigantis quest. 53. loquuntur in actu necessario, videlicet quando pensio extinguitur per mortem Pensionarij: nos autem versamur in actu voluntario inter quos fieri debet differentia: † nam transferens nulla facta reservatione rata pensionis, censetur illam donasse: quod non ita est in eo qui desinit fructus percipere propter mortem superuenientem, tunc enim nullus interuenit actus transferentis; sicut etiam in terminis *l. diuortio*: licet enim per mortem actio extinguatur, nullus tamen interuenit actus ex parte morientis. Idcirco in translatione integer terminus sequens translationem spectat ad translatarium, si transferens nihil sibi reseruauit: atque ita decusum fuit per Rotam apud Pur. decis. 14. lib. 3. sequitur Gabriel. conf. 191. n. 3. lib. 2.

4 Et facit à simili, quod dicitur de resignante, qui si simpliciter beneficium resignauerit, nulla fructuum decursum reservatione facta, censetur etiam ratam fructuum decursum in resignatarium transulisse: quod secus est in successore per obitum, quia cum sit successor necessarius, non potest in moriente considerari aliquis actus positius, per quem possessor beneficij censetur à se abdicasse ius percipiendi fructus ad ratam temporis decursos, vt explicat Rota decis. 178. num. 6. part. 2. recent. † vbi tamen ostendit debere fieri differentiam inter fructus ciuiles, qui proueniunt ex re, quæ fructus ex se non producit; veluti, qui consistunt in redditibus annuis, vel pensionibus domorum, & similibus, quorum diuisio regulariter fit pro rata temporis inter vltimum beneficij possessorem & illius successorem; & fructus naturales, veluti qui consistunt in granis, vino, & aliis, quæ non singulis diebus, sed vnâ duntaxat anni statione percipiuntur: illi enim licet regulariter diuidantur pro rata temporis inter vltimum possessorem beneficij, & eius successorem, tamen quando agitur de resignatione simpliciter facta, absque aliqua fructuum decursum reservatione, ad successorem per resignationem non transeunt, nisi reseruentur: secus in successore per obitum: Lotter. lib. 1. de re benef. q. 44. n. 31. † nisi ageretur de resignatione facta in fauorem certæ personæ, cui non acquiruntur fructus nisi à tempore acceptationis: vt probauimus in quest. benef. tom. 2. cap. 164. num. 12. 13.

7 † 14. † In fructibus autem naturalibus quid statuendum sit, diximus ibidem num. 15. & plenius Rota dicta decis. 278. per totam, part. 2. recentior.

8 Non debent deduci in controuersiam quæ diximus dicto capite 164. num. 14. cum, quidquid aliqui dixerint, verissimum sit quod facta beneficij resignatione in fauorem certæ personæ, non debentur fructus, nec possessionis manutentio concedenda est, nisi quando resignatarius fuit prouisus & immisus in possessionem beneficij resignati, vt probat D. Argel. in tract. de acquir. poss. ff. quest. 19. num. 118. & sequentibus alijs quest. 19. art. 3. n. 2. cum alijs allegatis per Post. in tractatu de manutent. obserua. 57. numero 10. † Quando enim resignatarius in fauorem, nōdum possessionem adeptus fuit, resignans fructus suos facit, & aduersus resignatarium obtinere debet, quia interim ius apud ipsum remanet in pendenti; Rota decis. 635. n. 8. part. 3. recent. Postius de manutent. dict. obserua. 57. n. 19. & post dictum tractatum decis. 354. n. 6. & decis. 434. n. 12. cum pluribus per nos allegatis cap. 123. n. 3. tom. 2. quest. benef. & ita decusum testatur Garf. de benef. part. 2. cap. 1. n. 139. & 140. quidquid ibidem in contrarium dicere videatur.

Verum supradictam distinctionem, inter eum qui in beneficio succedit ex titulo voluntario per resignationem, & eum qui ex titulo necessario, quoad fructuum perceptionem, impugnat Honded. conf. 85. num. 33. vol. 2. dicens decisionem prædictam 14. Putei lib. 3. in eo fuisse fundatam, quia in casu illo constabat clarè de mentè transferentis, volentis transferre integrum terminum pensionis in translatarium; non autem solum pro rata temporis: Addens quod licet Rota aliam addaxerit rationem, quod agebatur de actu voluntario translationis; tamen Rota non fuit mora illa ratione in dicta decisione, sed solum quia constabat de intentione transferentis, totum terminum transferre volentis. † Vnde concludit, quod sicut omnes fructus etiam maturi mortuo usufructuario pertinent ad proprietarium, ac etiam fructus ciuiles, veluti pensiones non exactæ, non spectant ad hæredes usufructuarij, si pater. C. de usufruct. & late agit Castill. de usufruct. cap. 77. per totum, † eademque ratione fructus ciuiles non exacti per hæredem grauatum, pertinent ad substitutum, non autem ad hæredes grauati; Vincent. de Franch. decis. 13. Cenc. de censib. quest. 50. num. vltimo, & Rota apud eundem decis. 458. Peregrin. de fideic. artic. 49. num. 66. D. Ludouic. Bell. consil. 151. num. 4. † ita pensiones Beneficiales pertinent, vt ipse dicit, ad transferentem pro rata temporis decursu tempore translationis, non obstante doctrina Bartoli in l. fin. §. finali. ff. de iure fisci, qui licet faciat differentiam inter successionem voluntariam & necessariam, tamen ab hac distinctione recedere videtur, quia etiam in actu voluntario emptionis & venditionis, manifestè concludit pensionem debitam pro fructibus ciuilibus domus, aut similibus, deberi venditori pro rata temporis: & in effectu Rota decis. 118. lib. 1. diuers. non facit fundamentum in doctrina Bartoli loco citato, sed in præsumpta mente transferentis, quæ colligitur ex verbis ipsius translationis.

Non obstantibus tamen rationibus per Hondedum deductis, non est recedendum ab opinione Rotæ relata per Puteum dicta decis. 14. lib. 3. quam simpliciter sequitur Gabriel. dicto consilio 191. num. 3. lib. 2. cum distinctio illa per Rotam approbata fuerit inter actum voluntarium, & necessarium: hæc enim vera est ratio, ob quam decusum fuit fructus integros ad translatarium pensionis pertinere; videlicet quia translatio est actus mentis voluntatis, & liberalitatis, ita vt transferens pensionem ius non exactum cum ea transferre censetur; vt probat Duran. decis. 448. n. 46. & Rota dicta decis. 278. numer. 6. part. 2. recent.

Notandum est secundo, quod licet verum sit regulariter, in Gallia pensiones Ecclesiasticas esse personales, nec illarum translationes admitti, non obstantibus quibuscunque prouisionibus, vt diximus in nostris Questionibus benef. part. 2. cap. 1. §. 4. n. 65. in primo volum. post Rebuff. in tractatu de pacific. possess. num. mibi 157. versic. & in hoc Regno Francia, cui additur D. Feuret. in tract. de Abusu, lib. 2. cap. 4. n. 35. † Tamen in patria, quam vocant Obedientia, veluti in Prouincia, & Britannia, huiusmodi translationes pensionum Ecclesiasticarum admittuntur; vt ibidem Rebuff. testatur, & nominatim de patria Prouinciæ docet Prob. in addit. ad pragmat. sanct. tit. de collat. §. item quod Vniuersitates, in verbo, beneficiorum, num. 6. † Ideo autem dicitur hoc casu patria Obedientiæ, quia Britannia de nono Regno Gallia adiuncta fuit per Franciscum I. Regem Gallia, & istæ Terræ, tam Britannia, quam Prouinciæ, ex primæua origine erant Terræ Obedientiariæ: & nihilominus † Sum

- 18 † Summus Pontifex ad requisitionem sibi factam Regis nomine per Episcopum Matisconensem, consensit ut ista Terræ Regno vnita & annexa, etiam in Concordatis essent comprehensa, & eodem iure quo cetera Regni prouinciæ vterentur: vt dicit Pythæus *fol. 77. in lib. de priuileg. cap. 4. num. 27.* Et
- 19 † quoad Ducatum Britannia, semper fuit, & reputatus est de Gallia; deinde verò licet fuerit vnitas Coronæ, hoc ideo factum fuit, vt esset de dominio
- 20 ipsius Coronæ, & ab illa inseparabilis: † Quod eodem modo dici non potest de prouincia Delphinatus, quæ ab initio non pertinebat ad Regem Gallia, sed illi Regno fuit vnita per acquisitionem factam per Regem Philippum de Valois, ab Humberto Delphino Viennensi: vt testatur Rebuff. *in Concordat. in tit. de Regia ad Prælat. nominat. faciend. §. 1. in verbo, Delphinatus, fol. mibi 828.* ille siquidem cum careret liberis, Regem Gallia instituit illius Principatus successorem, nec multo post accepta pecunia sibi à Rege promissa, mundo renunciens Ordinem Prædicatorum in Civitate Lugdunensi ingressus est, & professionem emisit, ibidemque sepultus fuit. Prouincia verò Bressia, & alia tunc contentiosa, fuerunt reunita Regno mediante pace stabilita inter Henricum IV. & Ducem Sabaudia, anno 1601. cuius pacis articuli inferuntur apud Martam *in tract. de Iurisdict. lib. 1. cap. 40. fol. 125.* sub die 17. Iannarij eiusdem anni. Delphinatus verò expressè comprehensus fuit in Concordatis, vt loco citato testis est Rebuffus: † & nihilominus tam in Delphinatu,
- 21 quàm in Bressia, aliisque prouincijs vnitis Regem posse exercere iura Regalia in beneficiis, testatur Louet. *litera R, num. 58.*
- 22 Quoad verò translationes pensionum, illas auctoritate Summi Pontificis in Prouincia & Britannia fieri posse, testatur etiam Louetius *ad regul. de publicand. resignat. n. 277.* & de patria Obedientia, Rebuff. *de pacific. possess. dict. num. 157.* Et hæc ex speciali Henrici II. constitutione publicata in Britannia, illud ibi obseruandum esse, notat Louet. *loc. cit.*
- 23 Supponendum autem est pro materia intelligentia, non esse eandem rationem prouinciarum reductarum Gallia, & non reductarum: vnde per patriam Obedientia, in qua pensionum translationes solent sub Pontificis auctoritate admitti, Probus *ad gloss. pragmat. sanction. sub tit. de collat. §. item quod Vniuersitates, in verbo, beneficiorum, num. 6.* intelligit Prouinciam Prouinciæ, hæc enim est patria reducta; Patriæ verò non reductæ sunt plures, quas refert Additio ad Paris. *lib. 11. quest. 13. n. 136.* vbi enumerat 96. Ecclesias Metropolitanas Gallia Regno Reductas, & 21. non reductas: † in quibus tamen tam reductis, quàm non reductis, Rex Gallia Summo Pontifici nominat præficiendos. † Britannia verò in tres partes distinguitur. Prima est Gallicana, in qua incolæ Gallico idiomate vtuntur, & in ea sunt. Dolensis, Rodonensis & Maclouicensis Ecclesiæ, Secunda est Britannica, cuius habitatores non alio, quàm Britannico vtuntur idiomate, & continet Ecclesias Carisopitensem, Treconensem & Leonensem: Tertia Mixta vocatur, in qua incolæ partim Gallica, partim verò Britannica lingua vtuntur: & hæc continet Ecclesias Nannetenensem, Vennotenensem, & Bricocenensem: vt aduertit Additio ad Paris. *de resignat. lib. 1. quest. 10. ad num. 56.*

Sed quod plius est, illud quod antiquo quodam iure in patria Obedientia obseruatum fuit, hodie noua Iurisprudencia in priuato Regis Consilio, dispensatorio Summi Pontificis priuilegio introductum fuit, vt pensiones super Consistorialibus beneficiis imposita, non personales, sed reales sint, & ad alios transferri possint, accedente Regis consensu.

Quod tamen limitandum est, vt locum non habeat in pensionibus ex causa permutationis constitutis, aut in fauorem resignantis reservatis. In illis enim, sicut & in aliis, super beneficiis collatiuis creatis, antiqui iuris axiomata seruanda sunt, si credimus Georgio Lonerio *dicto num. 27.* † Et in effectu, cum anno 1901. fuisset seruata pensio in fauorem Domini quondam Andreae Lues, super Episcopatu Senecensi summa 800. scutorum, idem Dominus Lues consensit translationi illius pensionis in fauorem Domini Thomæ de Breton, anno 1613. qui illam pacifice possedit per plures annos, & cum dubitaretur vtum onus huius pensionis sic translata transiret ad successores in illo Episcopatu, hæc de re consultus R. q. D. Ludouicus Bellus respondit, pensionis onus ad successores in Episcopatu transire, † quia hæc secunda pensio sic translata quoad substantiam & qualitates, vt scilicet ad illam successor reneatur, est eadem cum prima; licet quoad alios effectus dicatur noua, vt scilicet non per mortem transferentis, sed per obitum translataj extinguatur: vt per Garl. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 256.* & fusè D. Bellus *consil. 106. maxime num. 5.*

Hoc autem in materia translationis pensionum summè notandum est: quod constitutione 34. Urbani VIII. incipiente, *Inter grauiissimas*, sub die 8. Martij 1636. fuit declaratum, omnes & quascunque facultates concessas, & concedendas, transferendi pensiones, seu fructus Ecclesiasticos earum loco, pro tempore seruatas, & seruatos, necnon pensionum & fructuum huiusmodi translationes, seu nouas reservationes super quibuscunque Ecclesiis etiam Cathedralibus, & maioribus, & Monasteriis etiam Consistorialibus, cæterisque beneficiis tam secularibus, quam quorumcunque Ordinum Regularibus, etiam cuiuscunque Iurispatronatus, etiam Laicorum, etiam quorumcunque Regum & Principum, per Romanos Pontifices prædecessores, & successores, etiam per ipsummet Urbanum, ex quacunque causa etiam onerosa, etiam ratione quorumcunque Officiorum, etiam Motu proprio, &c. ad fauorem quarumcunque personarum, cuiuscunque Gradus, Dignitatis, & Conditionis fuerint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, non posse cuiquam suffragari, quoad pensiones, seu fructus alias translatos, nisi in eis adsit consensus pensiones aut fructus huiusmodi soluere debentium, aut quod alias pensiones, seu fructus huiusmodi translati fuerint, seu de nouo reservati, expressum sit, seu exprimat; & huiusmodi clausula apponatur, *Etiam si pensiones, seu fructus huiusmodi forsitan alias translata, seu translati, vel de nouo reservati, vel reservati fuerint.* Declarat tamen se in dicta constitutione non comprehendere pensionum translationes, & nouas reservationes, pro quibus lata esset sententia in iudicatum translata, vel pro quibus mandatum exequutium laxatum, & executioni demandatum fuerit.